

Fuldmåne, kvinde og hest i sommernatten. En enkel og kraftfuld scene, der kunne være sat for tusinder af år siden. Billedet har Marie Louise Kold taget med selvudløser.

Datter af Himmerlands måne

DRABANT: Månen og dens form og mystik fylder Marie Louise Kolds kunst.

Af Knud Labohn
knud.labohn@nordjyske.dk

Den har altid været indeni hende, månen. Og den trækker i hende, ganske som det sølvskinnende legeme på himlen har trukket i vor klode i millioner af år. Faktisk fylder månen så meget i Marie Louise Kolds indre, at hun gentager dens form og mystik i det meste af den kunst, hun laver. Store, rundkobber- og bronze-skiver dukker jævnlige op med ord, irring eller bemaling, som man kan se det på den 27-årige svensk-boende kunstners første udstilling på dansk grund. Den kan ses frem til jul i noget så u-kunstnerisk som en nyopført fabrik. Det er der mindst én god grund til. En grund, der ikke har noget med månen at gøre - og dog, måske alligevel...

Gavmilde sind

Fabrikken er Mekoprints nye og meget roste arkitekttegnede fabrik på Hermesvej i Støvring, hvor værkerne kan ses frem til 21. december. Og her er efternavnet Kold tæt forbundet med ordet Mekoprint. Marie Louise er da også niece til det internationale firmas administrerende direktør Esben Kold, og datter af hans bror, der leder firmaets store afdeling i Sverige - landet, der blev Marie Louises andet hjemland før hun fyldte ti. Sine første leveår havde hun i et gammelt fodermesterhus nær herregården Store Restrup mellem Aalborg og Nibe, hvor der kun var en mark med køer mellem hende og bedsteforældrene. Den krydsede Marie Louise ofte for at komme hen til sin kunstnerisk anlagte farmor Anna Kold, der med ferme hænder og gavmildt sind inspirerede barnebarnet med sin glæde ved kunst, leg og natur. Også farfaren Erland, der døde for 12 år siden, har Marie Louise Kold mange gode minder om - fra det, hun husker som en perfekt barndom. Så da hun blev spurgt, om hun ville udstille i Mekoprints nye bygning, begyndte ideen til et ganske specielt portræt af firmaets grundlægger at tage form.

Varme og glød

Det tog næsten to vanskelige arbejdsmåneder, inden hun var færdig. Men så kunne billedet af Erland Kold også hænges op på fabriksvæggen, komplet med hans karakteristiske pipe, det hele dannet af 1.014 ætsede kobberstykker. Og her stikker månen atter sit runde ansigt frem i hendes liv. For grunden til, at det blev kobber hun skildrede farfaren i, var ikke Mekoprints 50-årige tradition for at lave kobberbeklædte printplader. Det var mere det, at kobber er hendes yndlingsmateriale, som hun ofte bruger til at fremstille måneskiver med portrætter og figurer. Eller også fokuserer hun på det varme spil i kobberets glød og irring.

-Jeg ved ikke, hvad det er. Jeg bliver lykkelig af at røre ved kobber. Især en irret kobberskive, der viser tid og er rund som - ja, månen, siger Marie Louise Kold.

Hun oplevede det for første gang på Glyptoteket, hvor hun var ved at sluge 2.500 år gamle etruskiske skjolde men øjne og fingre.

-Jeg har faktisk også læst arkæologi et år. Jeg ville lære alt det grundlæggende og ikke mere. For jeg ved, at jeg ville være blevet en forfærdelig arkæolog. Jeg vil ikke kun bevare tingene, jeg vil også røre ved dem, lege med dem og tage dem med hjem, smiler Marie Louise Kold. Det var - igen - måneformen på skjoldene og deres lysspil, der fascinerede hende.

Før havde hun blandt andet læst på arkitektskolen i København og som 20-årig været tegnelærer for 400 elever i sin svenske hjemby Gnosjö. Hun har også studeret kunst på Lunds kunsthøjskole i tre år og taget en uddannelse i bronze-støbning. Men det var et besøg hos farmoren for to år siden, der for alvor fik månefeberen til at slå ud.

Alene med månen

-Farmor skulle til jul et andet sted, så for første gang, så længe jeg kan huske, var jeg alene hjemme her. Samtidigt var det årtusindets sidste fuldmåne, og den faldt på vintersolhverv, årets korteste dag. Jeg gik ud på marken, hvor jeg havde leget mange gange som lille, og der var der dannet en næsten cirkelrund sø af regnvandet. Jeg fandt tyve have-fyrfadslys og satte dem op omkring søen og gik længe omkring derude, selv om det var hundekoldt, husker Marie Louise Kold.

Trods kulden gjorde oplevelsen et uudsletteligt indtryk på hende. Da hun kom hjem til Malmö, begyndte Marie Louise at lede efter et sted, hvor hun kunne lave sine personlige ritualer med fuldmånen.

Hun endte på en bakke langt ude på landet, hvor hun en lun aften lavede en cirkel af lygter og lagde det meste af tøj. Nu var det kun mørket og luften mellem hende og månen.

-Pludselig kom der tre heste galloperende på til mig nede fra mørket. Jeg blev noget nervøs - jeg var alene, næsten nøgen, og så kom sådan tre store dyr løbende mod mig. Men de var bare nysgerrige og havde det åbenbart fint med at gå omkring, selv om jeg ikke havde noget at give dem, husker Marie Louise Kold. Siden da har hun haft en pose gulerødder med på fuldmåne-ekspeditionerne, og hestene bliver da også ved med at dukke op, nysgerrige og glade for hendes natlige selskab.

Altid månen

Hver fuldmåne tager hun nu ud til sin hemmelige bakke et sted i Sydsverige og fejrer månen. Ritualer, som hun understreger ikke er religiøse, og som hun altid udfører alene med drabanten godt 400.000 kilometer væk. Efter at der har været skrevet om den unge kvinde og fuldmåne-ritualerne i svenske aviser, har hun ganske vist kæresten med. Men han gemmer sig bag en busk et stykke fra hende med et baseball-bat, parat til at holde eventuelle ballademagere i ro. Hvad Marie Louise Kolds fascination kom af, har hun svært ved at sætte ord på. Månen har bare altid været der for hende.

-Jeg kan også godt lide solen, men den er så ligetil. Alle kan se, hvad den er god for. Månen, derimod - den er mystisk. Og den får mig til at længes, siger kunstneren, og bruger et af sine yndlingscitater fra Karen Blixen: Gud skaber ikke en længsel uden at have en opfyldende virkelighed på rede hånd."

-Månen har set det hele her på jorden. Den har været her længere end livet - ja, den har måske været afgørende for, at livet udviklede sig, siger hun, og kan lade tankerne glide hundreder af millioner af år tilbage.

Til dengang livet var mikroskopiske polypper og månen fyldte himlen som en mægtig tvilling til jorden, tusinder af kilometer nærmere planeten end i dag. Dengang tidevandet rejste sig i bølger på 10, 20, 50 - ja, måske hundrede meters højde over landjorden og rørte grokraft i ursuppen med tyngdekraften som grydeske. En proces der gentog sig indtil polypperne udviklede sig til live som vores og Marie Louise Kolds. Liv, som månen stadig holder sit tag i. Blidt, men fast.